

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๑๙๘๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

พระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๑๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๐

เป็นปีที่ ๒๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยลักษณะ
ปกครองท้องที่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะ
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติลักษณะปักษ์รองท้องที่ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปักษ์รองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๘๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปักษ์รองท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๙๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ในหมู่บ้านหนึ่ง ให้มีผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งและมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปักษ์รองสุดแต่นายอำเภอจะเห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าหมู่บ้านละสองคน

ในหมู่บ้านใดผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรให้มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบให้มีได้ไม่เกินจำนวนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ผู้ใหญ่บ้านจะได้รับเงินเดือนแต่�ิใช่จากเงินงบประมาณประจำเงินเดือน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบจะได้รับเงินตอบแทนตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปักษ์รองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๘๗ ซึ่ง

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชนัญญัติลักษณะปกกรองท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ผู้ใหญ่บ้านและกำนันท้องที่ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกรายฎูซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๖ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกกรองและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกกรองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชนัญญัติลักษณะปกกรองท้องที่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ผู้มีสิทธิจะได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกกรอง หรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒ ยกเว้นคุณสมบัติการเป็นเจ้าบ้าน”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกกรองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชนัญญัติลักษณะปกกรองท้องที่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ เมื่อผู้ใดได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกกรองหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ให้

ฉบับพิเศษ หน้า ๗

เดือน ส.ค ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

คำผันรายงานไปยังนายอำเภอเพื่อออกหนังสือสำคัญไว้เป็นหลักฐาน และให้อ้วว่าผู้นั้นเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบตั้งแต่วันที่นายอำเภอออกหนังสือสำคัญ”

“ มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๘๗

“ มาตรา ๑๗ ทวิ ในหมวดบ้านใดมีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบอีกด้วย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๘๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๑๘ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบอยู่ในตำแหน่งกราวลະหน้าปะ

๙๗ นอกจากออกจากตำแหน่งตามวาระ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบต้องออกจากตำแหน่งเพราขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ ยกเว้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๙๔ ตอนที่ ๑๐ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

คุณสมบัติการเป็นเจ้าบ้าน หรือพระเทศาเมืองเดียวกับที่ผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ (๒) ถึง (๘)

ถ้าตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปักครองหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบว่างลง ให้มีการคัดเลือกผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปักครองหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบแทน และให้นำความในมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้ซึ่งได้รับคัดเลือกตามวรรคสามอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ช่วยตนแทน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติถักษณะปักครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติถักษณะปักครองท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๑ ถ้าผู้ใหญ่บ้านคนใดจะทำการในหน้าที่ไม่ได้ในครั้งหนึ่งคราวหนึ่งให้มอบหน้าที่ให้แก่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปักครองคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนจนกว่าผู้ใหญ่บ้านนั้นจะทำการในหน้าที่ได้ และรายงานให้กำนันทราบ ถ้าการมอบหน้าที่นั้นเกินกว่าสิบห้าวัน ให้กำนันรายงานให้นายอำเภอทราบด้วย”

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๙๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นข้อของตอน ๔ ในหมวดที่ ๓ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศึกษา ๒๔๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ตอน ๔

หน้าที่และอำนาจของผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ ทวี แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศึกษา ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พุทธศึกษา ๒๔๘๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ทวี ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองมีอำนาจหน้าที่หน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติภารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเท่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ใหญ่บ้านให้กระทำ

(๒) เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านในภารกิจการที่ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายราชการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐

เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

(๑) ตรวจตราภัยความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน

(๒) ถ้ารู้เห็นหรือทราบว่าเหตุการณ์อันใดเกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ให้นำความแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้าน

ถ้าเหตุการณ์ตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ใกล้เคียง ให้นำความแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้านท้องทันนี้และรายงานให้ผู้ใหญ่บ้านของตนทราบ

(๓) ถ้ามีคนเข้ามาในหมู่บ้านและแสดงสัญญาไม่ได้มาโดยสุจริต ให้นำตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน

(๔) เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ต้องระดับเหตุป่วนป่วน ติดตามจับผู้ร้ายโดยเต็มกำลัง

(๕) เมื่อตรวจพบหรือตามขึ้นได้สิ่งของใดที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด ให้รับนำส่งผู้ใหญ่บ้าน

(๖) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดได้กระทำความผิด และกำลังจะหลบหนีให้กวนคุณตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน

(๗) ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งสั่งการโดยชอบด้วยกฎหมาย”

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ ตรี แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๒๙ ตรี ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะหนึ่ง มีหน้าที่เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับกิจการที่จะปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้านประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านผู้ช่วยปกครอง เมื่อกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง และผู้ซึ่งรำขูรเลือกตั้งเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนตามที่นายอำเภอจะเห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าสองคน

ในการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน ต้องมีกรรมการหมู่บ้านมาประชุม ไม่น้อยกว่าครึ่งจำนวนซึ่งจะเป็นองค์ประชุม ให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน การวินิจฉัยขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงซึ่งขาด

กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีสัญชาติไทย และมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้มีสิทธิที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ตามมาตรา ๑๒ (๒) ถึง (๑๐)

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

การเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ให้รายภูมิสืบต่อเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้เลือกโดยให้นายอำเภอเป็นประธานพร้อมด้วยกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นอย่างน้อยหกคน วิธีเลือกจะกระทำโดยลับหรือเปิดเผยก็ได้

เมื่อรายภูมิส่วนมากที่มาประชุมเลือกผู้ใดแล้ว ให้อ่านผู้นั้นเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ และให้นายอำเภอออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีผู้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้จับสลาก กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปี นอกจากออกจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิต้องออกจากตำแหน่ง เพราะเสียสัญชาติไทยหรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๓) ถึง (๑๐) หรือเพราะเหตุเช่นเดียวกับที่ผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๕ (๒) ถึง (๘)

ถ้าตำแหน่งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง ให้มีการเลือกตั้งขึ้นแทนให้เต็มตำแหน่งทั่วไป และให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

การเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนตำแหน่งทั่วไป ให้กระทำการใน höchstวันนั้นแต่วันที่ตำแหน่งนั้nv่าง

ฉบับพิเศษ หน้า ๓

เล่ม ส๕ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

สำนักงานแห่งว่างลงก่อนถึงกำหนดดอกรตามวาระ ไม่เกินหนึ่งร้อย
แปดสิบวัน จะไม่เลือกตั้งขึ้นแทนได้”

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๙ จัตวา
แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช
๒๔๕๗

“ มาตรา ๒๙ จัตวา ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษา
ความสงบเรียบร้อย ให้ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่าย
รักษาความสงบใช้อาวุธปืนของทางราชการ ได้ ”

การเก็บรักษาและการใช้อาวุธปืนให้เป็นไปตามข้อบังคับ
ของกระทรวงมหาดไทย ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ ทวี แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๒๖ ทวี ในตำบลหนึ่งให้มีกำนันคนหนึ่ง มี
อำนาจหน้าที่ปกครองรายภูมิท่อปูในเขตตำบลนั้น กำนันจะได้
รับเงินเดือนตามจำนวนเงินบประมาณประจำเดือน ”

ในตำบลหนึ่งให้มีคณะกรรมการตำบลลดละหนึ่ง มีหน้าที่
เส่นขอแนะนำและให้คำปรึกษาต่อกำนัน เกี่ยวกับกิจการที่จะ
ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ”

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

คณะกรรมการต้านลปะกอนด้วยกำนันท้องที่ ผู้ใหญ่บ้าน
ทุกหมู่บ้านในตำบล และแพที่ประจำตำบล เป็นกรรมการต้านลปะ
โดยตำแหน่ง และครูประชาบาลในตำบลหนึ่งคน กรรมการ
หมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิหมู่บ้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการต้านลปะ
ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนายอำเภอเป็นผู้คัดเลือกแล้วรายงานไปยัง
ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน
และให้ถือว่าผู้นั้นเป็นกรรมการต้านลปะผู้ทรงคุณวุฒิตั้งแต่วันที่
ผู้ว่าราชการจังหวัดออกหนังสือสำคัญ

กรรมการต้านลปู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปี
นอกจากออกจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการต้านลปู้
ทรงคุณวุฒิต้องออกจากตำแหน่งเพราะพื้นจากตำแหน่งครู
ประชาบาลหรือกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

ถ้าตำแหน่งกรรมการต้านลปู้ทรงคุณวุฒิว่างลง ให้มีการ
คัดเลือกขึ้นแทนให้เต็มตำแหน่งที่ว่างและให้อยู่ในตำแหน่ง^{ที่}
ตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

การคัดเลือกกรรมการต้านลปู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนตำแหน่ง^{ที่}
ที่ว่าง ให้กระทำการในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้nv่าง ถ้า

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

เดือน สิงหาคมที่ ๑๖ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐

ตำแหน่งนั้นว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อย
แปดสิบวัน จะไม่คัดเลือกขึ้นแทนก็ได้”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ ตรี แห่ง^๑
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗^๒
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๙๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ ตรี ในการประชุมคณะกรรมการตำบล
ต้องมีกรรมการตำบลมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวน จึงจะ^๓
เป็นองค์ประชุม ให้กำนันเป็นประธาน การวินิจฉัยข้าดให้ถือ^๔
เสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงอีก
เสียงหนึ่งเป็นเสียงข้าด”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นข้อของตอน ๕ ใน
หมวดที่ ๔ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระ^๕
พุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๙๖ และ^๖
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๖

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

“ตอน ๕

การประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการตำบล
กรรมการหมู่บ้าน แพทย์ประจำตำบล
และวินัยของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล
และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๑ ตรี แห่ง^๑ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

“มาตรา ๖๑ ตรี ให้นำความในมาตรา ๖๑ ทวี เฉพาะที่^๒ เกี่ยวกับผู้ใหญ่บ้านมาใช้บังคับแก่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๙ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่^๓ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่าย^๔ ปกครอง และให้อัญญิคต์ตามวาระของตำแหน่งเดิม

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษา^๕ การตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนน กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้นั้น คือ ด้วย
กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า หน้าที่ในการรักษาความสงบ
เรียบร้อยและปราบปรามโจรผู้ร้ายภายในเขตหมู่บ้าน เป็นหน้าที่สำคัญ
ประการหนึ่งของผู้ใหญ่บ้าน แต่ในปัจจุบันผู้ใหญ่บ้านยังมีหน้าที่จะ
ต้องปฏิบัติในด้านอื่นๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่ตามกฎหมายอย่างกว้างขวาง
และผู้ใหญ่บ้านก็มีแต่เพียงผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเท่านั้นที่มีหน้าที่ช่วยเหลือ
ผู้ใหญ่บ้านในกิจการต่าง ๆ ตามที่ผู้ใหญ่บ้านจะมอบหมายให้ ผู้ใหญ่
บ้านยังไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในด้านการรักษาความสงบ
เรียบร้อยและปราบปรามโจรผู้ร้ายโดยตรง จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ใน
ด้านรักษาความสงบเรียบร้อยและปราบปรามโจรผู้ร้ายยังไม่ได้ผลดีเท่าที่
ควร จึงเห็นสมควรกำหนดให้มี “ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ”
ขึ้นเพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและปราบปราม
โจรผู้ร้าย และเพื่อให้เห็นความแตกต่างกับผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบังคับ จึง
ได้เปลี่ยนชื่อผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบังคับเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง
โดยให้กำนัณและผู้ใหญ่บ้านร่วมกันพิจารณาคัดเลือกได้ไม่เกิน ๕ คน
นอกจากนี้ กรรมการหมู่บ้านและกรรมการตำบลตามกฎหมายที่มีอยู่
ในปัจจุบันนี้ยังไม่เป็นการเหมาะสมและไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานซึ่ง
เพิ่มเติมได้ในอีกคราวเดียวของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ สมควรจะได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไข